

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Wstęp

Author: Urszula Szuścik, Renata Raszka

Citation style: Szuścik Urszula, Raszka Renata. (2017). Wstęp. W:
U. Szuścik, R. Raszka (red.), "Innowacyjność w praktyce
pedagogicznej. T.1, Teoria i praktyka" (S. 7-9). Katowice :
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wstęp

Innowacyjność tak w teorii, jak i praktyce pedagogicznej jest podyktowana perspektywą nieustannie zmieniającego się otoczenia społeczno-kulturowego. Teoretycy oraz praktycy zaangażowani w kreowanie procesu edukacji dzieci stale powinni zadawać sobie pytanie nie tylko o to, czy szkoła przygotowuje kolejne pokolenia do życia w prawdziwym, realnym świecie, ale również – w jakim kierunku orientuje ich życie.

Pierwszy tom, pt. *Innowacyjność w praktyce pedagogicznej. Teoria i praktyka*, który oddajemy do rąk Czytelników, zawiera rozważania dotyczące roli nauczyciela innowatora w kreowaniu procesu dydaktyczno-wychowawczego i opiekuńczego oraz organizacyjnego funkcjonowania przedszkola i szkoły, a w związku z tym potrzeby kształcenia przyszłych pedagogów do innowacyjnego myślenia o procesie edukacji. Publikacja zawiera również przykłady innowacji z praktyki pedagogicznej w przedszkolu oraz klasach I–III szkoły podstawowej.

Lidia Wollman ukazuje współczesnego nauczyciela jako innowatora XXI wieku, będącego przede wszystkim organizatorem środowiska uczenia się uczniów. Jego zadaniem jest rozpoznanie dotychczasowej wiedzy, umiejętności i potrzeb edukacyjnych uczniów, obserwowanie ich rozwoju w celu aranżowania sytuacji dydaktyczno-wychowawczych, które będą sprzyjać aktywności poznawczej każdego dziecka.

Krystyna Duraj-Nowakowa ukazuje nauczyciela jako lidera organizacji i zarządzania własną praktyką pedagogiczną. Od kwalifikacji, a także kompetencji organizacyjnych i do zarządzania nauczyciela jako lidera zależy efektywność jego pracy i współpracy z uczniami. Zdaniem Autorki, nauczyciel sam powinien być wychowany w procesach przygotowania do, po pierwsze, odbioru, tj. przyjęcia i aplikacji cudzych pomysłów działań innowacyjnych, a po drugie, do współtworzenia lub tworzenia, wytwarzania pomysłów na innowacje.

Maciej Kołodziejski i Małgorzata Przybysz-Zaremba przedstawiają wymiary generowania innowacji w edukacji. Autorzy zwracają uwagę na kreatywne my-

ślenie jako niezbędny czynnik pojawienia się innowacyjności rozumianej jako działanie i wdrożenie. Uważają oni, iż w edukacji obciążonej wieloma czynnikami należy raczej myśleć o innowacjach przyrostowych (podtrzymujących), wzmacniających coś, co już jest i działa, co jest używane. Dzięki temu można poprawić jakość procesu edukacyjnego lub uczynić go bardziej efektywnym i skutecznym.

Beata Oelszlaeger-Kosturek dostrzega potrzebę kształcenia studentów do innowacyjnego, tj. kreatywnego i niestereotypowego myślenia o praktyce pedagogicznej. Zdaniem Autorki, w kontekście kształcenia studentów do innowacyjnego myślenia o edukacji szczególne znaczenie mają kompetencje komunikacyjne nauczyciela, bowiem dzięki nim możliwe jest odbieranie i wartościowe wykorzystanie w procesie edukacyjnym informacji docierających do nauczyciela ze strony uczniów w formie samorzutnych wypowiedzi (pytań i stwierdzeń).

Małgorzata Zalewska-Bujak ukazuje obszary deficytów twórczych działań dzisiejszej szkoły. Swoje spostrzeżenia wywodzi z autorskich analiz wywiadów swobodnych z nauczycielami opisującymi to, czego doświadczają w swej codzienności.

Jolanta Bonar i Anna Buła przedstawiają założenia i wyniki projektu „Poznać – Zrozumieć – Doświadczyć”, realizowanego w latach 2010–2014 na Uniwersytecie Łódzkim. Teoretyczne podstawy praktycznego kształcenia nauczycieli wczesnej edukacji opracowane zostały na podstawie koncepcji refleksyjnej praktyki pedagogicznej, niezbędnej do rozumienia zdarzeń edukacyjnych zachodzących w klasie szkolnej oraz umiejętności ich wyjaśniania.

Elżbieta Marek prezentuje wyniki prowadzonej przez siebie analizy jakościowej wybranych programów kształcenia zintegrowanego, której celem było poszukiwanie najciekawszych sposobów wspierania aktywności edukacyjnej dzieci w młodszym wieku szkolnym.

Jadwiga Oleksy ukazuje rzeczywiste doświadczenia przyszłych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego w zakresie możliwości oraz warunków podejmowania przez nich działań twórczych. Autorka zwraca uwagę na to, że zdarza się, iż studenci realizujący praktyki pedagogiczne w szkole lub przedszkolu trafiają tam ze świadomością konieczności realizacji zajęć zgodnie z najnowszymi koncepcjami edukacyjnymi, w których twórczość odmieniana jest na wiele sposobów, jednak konfrontacja z rzeczywistością bardzo szybko weryfikuje i ostudza ich zapał do podejmowania działań twórczych aktywizujących dzieci.

Teresa Giza opisuje innowacje w teorii i praktyce wczesnoszkolnej dokonujące się obecnie na Ukrainie, w których to, jak zauważa Autorka, zarówno następują powrót do dokonań nowatorskich z lat po II wojnie światowej oraz wdrażanie doświadczeń z granicznych, jak i powstają nowe rozwiązania.

Gabriela Kapica i Kornelia Solich prezentują koncepcję kształcenia nauczycieli edukacji elementarnej i języka obcego. Poruszany przez Autorki temat może zaciekać uczelnie, które planują uruchomienie takich specjalności.

Dominika Duraj ukazuje istotę procesu adaptacji małego dziecka do środowiska przedszkolnego oraz podkreśla szczególną rolę, jaka przypada rodzicom przygotowującym dziecko do przedszkola.

Barbara Cygan opisuje rezultaty badań własnych odnoszących się do wczesnego wykrywania u dzieci w wieku przedszkolnym trudności, opóźnień, dysharmonii czy zaburzeń rozwojowych oraz ich korygowania z wykorzystaniem „Programu wspomagająco-korygującego”.

Anida Szafrńska opisuje innowacyjną działalność placówek wychowania przedszkolnego na przykładzie programu „Nauczyciele i rodzice razem”, realizowanego w Przedszkolu Miejskim nr 10 w Bytomiu.

Redaktorzy tomu składają szczególne podziękowania Recenzentowi – Profesor dr hab. Irenie Adamek – za podjęcie trudu recenzowania pracy oraz cenne uwagi i sugestie przekazane wszystkim autorom opracowania. Jednocześnie wyrażają swoje uznanie i dziękują wszystkim osobom, które przyczyniły się do powstania publikacji.

Urszula Szuścik, Renata Raszka